

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

Tantárgy neve	Külső világ tevékeny megismerése
Tantárgy kódja	BOV1122
Meghirdetés féléve	3.
Kreditpont	5
Heti kontaktóraszám (elm. + gyak.)	2+2
Félévi követelmény	kollokvium
Előfeltétel (tantárgyi kód)	BAI0002
Tantárgyfelelős neve és beosztása	Dr. Mándy Tihamér főiskolai docens
Tantárgy oktatója és beosztása	Bajnay -Szabó Mónika
Tantárgyfelelős intézet kódja	OTI

FÉLÉVES TEMATIKA:

Az előadások témái	A szemináriumok témái
<p>Eszköz: 1PP</p> <p>1. hét A Külső világ tevékeny megismerése módszertan fogalma, tárgya, célja, tartalma.</p> <p>H. f.: Rachel Carson: Néma tavasz elolvasása (csoportban).</p>	<p>Eszköz: fénymásoló papír, csomagoló papír, filc</p> <p>1. hét A környezeti nevelés tartalmi, módszertani kérdései. Kooperatív csoportmunkában plakátkészítés a természeti katasztrófák hatására.</p>
<p>Eszköz: 2 PP</p> <p>2. hét A környezeti nevelés előzményei és jellemzői. Környezeti nevelés a 20. században, a környezeti nevelés tartalmának mai értelmezése.</p> <p>H. f.: képek gyűjtése a környezetvédelemről</p>	<p>Eszköz: fénymásoló papír, csomagoló papír,</p> <p>2. hét A környezettudatos gondolkodás, szemlélet alakítása. A környezettudatos gondolkodás, szemlélet alakítása. Kooperatív csoportmunkában plakátkészítés a Néma tavasz könyv hatására, fenntartható nevelés témában.</p>
<p>Eszköz: ONOAP, Alapprogram, 3PP</p> <p>3. hét A környezeti nevelés értelmezése. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának elemzése a környezeti nevelés szempontjából az óvodai nevelés országos alapprogramjának I-IV. fejezetében.</p> <p>H. f.: képek gyűjtése az egészséges életmódra nevelés témában.</p>	<p>Eszköz: ONOAP, Alapprogram, fénymásoló papír, csomagoló papír,</p> <p>3. hét Kulcskompetenciák értelmezése a környezeti tartalom, fejlesztésének lehetőségei. Az egészséges életmódra nevelés fogalma, helye az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában. Kooperatív csoportmunkában ONOAP feldolgozása.</p>

<p>Eszköz: 4 PP, Saját Ütemterv 4. hét Felkészülés az óvodai környezet megismerésére nevelés tervezésére: ütemterv összeállítása. A környezeti nevelés tartalma, témakörei. Az ünnepek. A tartalom elrendezésének általános, a feldolgozás speciális szempontjai: eltérő szokások, hagyományok megismerése, a kulturális másság tolerálása, elfogadtatása. H. f.: Jeles napok az óvodában-kutatás,</p>	<p>Eszköz: üres ütemterv 4. hét Jeles napok a természetben, hagyományok: néphagyomány, zöld, jeles napok. Jeles napok az óvodában: Az állatok világnapja, A víz világnapja, a Föld napja, Madarak és fák napja feldolgozása. Az óvodapedagógus tervező munkája. Előre egyeztetett jeles zöld nap tervezése, bemutatása, megbeszélése. Ütemterv készítése kooperatív csoportmunkában.</p>
<p>Eszköz: 5 PP, Ének-fény vázlat 5. hét Felkészülés az óvodai környezeti nevelőmunkára. A környezeti nevelés tervezése. A tevékenységi terv formai követelményei. A fejlődés és fejlesztés egysége, az életkori sajátosságok figyelembe vétele.</p>	<p>Eszköz: minta tevékenységi terv 5. hét A tevékenységi terv felépítése. Tevékenységi terv készítése mintaterv alapján kooperatív csoportmunkában.</p>
<p>Eszköz: 6 PP 6. hét A környezeti nevelés kapcsolata az óvodai élet tevékenységformáival: a játékkal, a tanulással, a munkajellegű tevékenységekkel. H.F.: Kutatómunka a környezeti nevelés lehetőségeiről játék, tanulás, munka tevékenységek során.</p>	<p>Eszköz: 6. hét Hallgató beszámoló a környezeti nevelés lehetőségeiről játék, tanulás, munka tevékenységek során. Külső világ tevékeny megismerése tevékenység elemzése (Víz világnap-film vetítés).</p>
<p>Eszköz: 7 PP 7. hét A környezeti nevelés kapcsolata az óvodai élet tevékenységformáival: az anyanyelvi neveléssel, verselés, meséléssel, a matematikával, a mozgással, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, valamint rajzolás, festés, mintázás, kézimunkával. H.F.: A természeti, társadalmi környezettel kapcsolatos irodalmi alkotások, dalok, zenehallgatási anyagok, képzőművészeti alkotások gyűjtése.</p>	<p>Eszköz: Környezeti nevelés (képzőművészet) PP, versgyűjtemény word 7. hét A természeti, társadalmi környezettel kapcsolatos irodalmi alkotások, dalok, zenehallgatási anyagok, képzőművészeti alkotások gyűjtése, bemutatása hallgatói beszámolók alapján. Csoportok beszámolója. (Bolygók- Ének, zene, énekesjáték gyermektánc komplexitás a Külső világ tevékeny megismerésével-film vetítés). Mikrotanítás. A látottak megbeszélése.</p>
<p>Eszköz: 8 PP 8. hét Az óvodai környezeti nevelés folyamatában történő tanulás jellemzői, a tanulási folyamat szerkezeti elemei. A tanulási folyamat szerkezeti elemei: ♦ Motiválás</p>	<p>Eszköz: 8. hét Hallgatói beszámoló a környezeti nevelés folyamatában alkalmazható fejlesztő játékokról. Mikrotanítás. A látottak megbeszélése.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tények, információk gyűjtése, bemutatása, átadása ◆ Az információk feldolgozása ◆ Rendszerezés – rögzítés ◆ Alkalmazás – gyakorlás ◆ Ellenőrzés – értékelés <p>Gondolkodási műveletek a környezeti nevelésben. H.F.: Gyűjtőmunka a környezeti nevelés folyamatában alkalmazható fejlesztő játékokról.</p>	
<p>Eszköz: 9 PP, fénymásolat az alapelvekről 9. hét</p> <p>Az óvodai környezeti nevelés folyamatában történő tanulás alapelvei, törvényszerűségeinek feldolgozása: tudományosság és érthetőség, megerősítés elve, motiváció, tudatosság, aktivizálás, életközelség elve, tartósság, szilárdság, fokozatosság, rendszeresség elve, szemléletesség, differenciálás, visszacsatolás, játékoság elve.</p>	<p>Eszköz: fénymásolat az alapelvekről 9. hét</p> <p>Az óvodai környezeti nevelés folyamatában történő tanulás alapelvei, törvényszerűségeinek feldolgozása: tudományosság és érthetőség, megerősítés elve, motiváció, tudatosság, aktivizálás, életközelség elve, tartósság, szilárdság, fokozatosság, rendszeresség elve, szemléletesség, differenciálás, visszacsatolás, játékoság elve.</p> <p>Csoportmunka: példák gyűjtése az alapelvek törvényszerűségeiről. Mikrotanítás. A látottak megbeszélése.</p>
<p>Eszköz: 10 PP, fénymásolat az alapelvekről 10. hét</p> <p>Az óvodai környezeti nevelés folyamatában történő tanulás alapelvei, aktív tanulás</p>	<p>Eszköz: fénymásolat az alapelvekről</p> <p>Csoportmunka: példák gyűjtése az aktív tanúhoz. Mikrotanítás. A látottak megbeszélése.</p>
<p>Eszköz: 11 PP 11. hét</p> <p>Az óvodai környezeti nevelés módszerei, kiválasztásának szempontjai, felosztása. Hagyományos pedagógiai módszerek.</p>	<p>Eszköz: fogalmak, farsang projekt 11. hét</p> <p>Fogalmak párosítása, megmagyarázása: magyarázat, elbeszélés, megbeszélés, beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés, projekt, játék. Előre egyeztetett témában projekt készítése, bemutatása, megbeszélése. Mikrotanítás. A látottak megbeszélése.</p>
<p>Eszköz: 12PP 12. hét</p> <p>A környezeti nevelés speciális természettudományos megismerő módszerei, különös tekintettel: kísérletek, szenzitív játék. H.F: Egyszerű természettudományos kísérletek óvodában, az óvodában alkalmazható kísérlet gyűjtése.</p>	<p>Eszköz: 12. hét</p> <p>Egyszerű természettudományos kísérletek óvodában, az óvodában alkalmazható kísérlet bemutatása, megbeszélése. Mikrotanítás. A látottak megbeszélése.</p>
<p>Eszköz: 13 PP, Okoskocka PP, Okoskocka film 13. hét</p>	<p>Eszköz: Okoskocka-anyanyelvi készlet. Állatos képek. 13. hét</p>

<p>Az óvodai környezeti nevelés eszközei, csoportosítása, az eszközökkel kapcsolatos követelmények. Szemléltető és segédeszközök a környezet megismerésére nevelésében. Az önállóan készített eszközök alkalmazásának pedagógiai, pszichológiai indokai.</p>	<p>Az elkészült évszakfa bemutatása. Az OKOS(KOC)KA fejlesztő kockajáték család bemutatása. Állatok, természetismeret, életmód, témakörök feldolgozása, játék a kockákkal. Mikrotanítás. A látottak megbeszélése.</p>
<p>Eszköz: 14PP 14. hét Az óvodai környezeti nevelés szervezeti keretei, formái; szervezési módok, munkaformák, a fejlesztés típusai, tartalma.</p>	<p>Eszköz: Zörejhangok, érzékelt fejlesztő játékok 14. hét Saját készítésű eszközök készítése. Az önállóan készített segédeszközök bemutatása alkalmazása, elemzése, megbeszélése. Mikrotanítás. A látottak megbeszélése.</p>
<p>Eszköz: 15PP 15. hét Az óvodai környezeti nevelés helyszínei. Tapasztalatszerzési lehetőségek a természeti és a társadalmi környezetből. Az óvodapedagógus feladatai a helyszíni tevékenységek megszervezésében (séták, kirándulások). Közlekedési alapismeretek az óvodában.</p>	<p>Eszköz: csomagoló papír, filc 15. hét Az óvodapedagógus feladatai a helyszíni foglalkozások megszervezésében. I. A múzeumlátogatások, állatkertek, erdei kirándulások szerepe a környezeti nevelésben. Erdei illemszabály. II. A csoportszobában, kiemelten a természetsarokban. III. Gyermekmunka az udvaron, a gyakorlókertben és az élősarokban. Az óvoda udvarának szerepe a környezeti nevelésben. Gyógynövények az óvodakertben. Kisállattartás az óvodában. IV. Közlekedési képességek és azok fejlesztési lehetőségei játékokkal az óvodában. A közlekedés szabályai. Mikrotanítás. A látottak megbeszélése.</p>
<p>Eszköz: Matematika ütemterv 16. hét Matematikai tartalmak a külső világ tevékeny megismerésében. A matematikai nevelés eszközei, a kiválasztást és alkalmazást meghatározó tényezők. A tervezés komplexitása. A matematikai nevelés anyaga, témaköreinek összefüggései.</p>	<p>Eszköz: DIOO film, Víz világnapos film 16. hét A külső világ tevékeny megismerése tevékenység megvalósításának lehetősége a gyakorlatban. Film megtekintése. Mikrotanítás. A látottak megbeszélése.</p>

Kötelező irodalom:

1. 363/2012. Korm. Rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról /hatályos/
2. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja
3. ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Bihariné dr. Krekó Ilona – Kanczler Gyuláné dr. Az óvodai környezeti nevelés módszertana, Budapest, 2019 Szerkesztette: Dr. Vitályos Gábor Áron ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. ISBN 978 963 489 043 0
4. Kiss Ferenc és Zsiros Anita A környezeti neveléstől a globális nevelésig. Oktatási segédanyag. A környezeti nevelés című könyv alapján (Szerk: Kuknyó János) MPKKI, Nyíregyháza. 2006.

5. Orgoványi Anikó – dr. Victor András – Jantnerné Oláh Ilona: Zöld Szívvel, lélekkel az óvodában Sprint Kiadó - Óvodai Nevelés 2023. ISBN 978 615 81595 7 9

Ajánlott irodalom:

6. Ajánlott irodalom

7. 1. Páll Viktória: Játékkal játékosan! Ec-pec könyvek, Ec-Pec Alapítvány Budapest 201.
8. 2. Labanc Györgyi (2004): Óvodások környezeti nevelése. Réce füzetek. 5. Alapítvány a Magyarországi Környezeti Nevelésért, Budapest
9. 3. Lukács Józsefné – Ferenczi Éva (2012): Kerek egy esztendő. Flaccus Kiadó, Budapest. ISBN 978 963 9412 96 5
10. 4. Lukács Józsefné – Ferencz Éva (2024) :Elmúlt a nyár, itt az ősz, kampósbottal jár a csósz. Flaccus Kiadó, Budapest. ISBN 978 963 9412 71 2
11. 5. Lukács Józsefné – Ferencz Éva (2011) : Esik a hó, fúj a szél, varjú károg, itt a tél Flaccus Kiadó, Budapest. Esik a hó, fúj a szél, varjú károg, itt a tél
12. 6. Lukács Józsefné – Ferencz Éva (2010) : Itt a tavasz, fut a tél, kis méhecske döngicsél. Flaccus Kiadó, Budapest. ISBN 978 963 9412 77 4
13. 7. Villányi Péter (2000, ford.): Környezetünk. Park Könyvkiadó, Budapest. ISBN 963 530 580
14. 8. Szabó Endre (2002): Problémamegoldás és kreatív gondolkodás. Euroqualitas Kiadó, Budapest.
15. 9. Paul Ginnis: Tanítási és tanulási receptkönyv, Alexandra kiadó 2007.
16. 10. Dr. Spencer Kagan-Miguel Kagan: Kagan Kooperatív tanulás, Ökonet 2009.

FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER:

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)
- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- A vizsga típusa: szóbeli
- A vizsgára bocsátás feltétele:
Éves ütemterv elkészítése. Egy tevékenységi terv kidolgozása, mikro tanítása, fejlesztő eszköz leadása megfelelt minősítéssel. Határidő: 2024. november 27.

A kollokvium típusa: szóbeli

A vizsga témakörei azonosak a tematikában megadottakkal.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félévi jegyet a vizsga érdemjegye határozza meg.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 01.

Bajnay-Szabó Mónika
külső óraadó

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

Tantárgy neve	Külső világ tevékeny megismerése
Tantárgy kódja	BOV1122L
Meghirdetés féléve	3.
Kreditpont	5
Heti kontaktóraszám (elm. + gyak.)	2+2
Félévi követelmény	kollokvium
Előfeltétel (tantárgyi kód)	BAI0002
Tantárgyfelelős neve és beosztása	Dr. Mándy Tihamér főiskolai docens
Tantárgy oktatója és beosztása	Bajnay- Szabó Mónika
Tantárgyfelelős intézet kódja	OTI

FÉLÉVES TEMATIKA:

Az előadások témái	A szemináriumok témái
<p>1. konzultáció A környezeti nevelés és módszertana fogalma, tárgya, célja, tartalma. A környezeti nevelés előzményei és jellemzői. Környezeti nevelés a 20. században, a környezeti nevelés tartalmának mai értelmezése.</p> <p>A környezeti nevelés értelmezése. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának elemzése a környezeti nevelés szempontjából az óvodai nevelés országos alapprogramjának I-IV. fejezetében.</p>	<p>Eszköz: fénymásoló papír, csomagoló papír,</p> <p>A környezettudatos gondolkodás, szemlélet alakítása. A környezettudatos gondolkodás, szemlélet alakítása.</p> <p>Kooperatív csoportmunkában plakátkészítés a Fenntartható nevelés és az egészséges életmódra nevelés témában.</p> <p>Ütemterv tervezése éves szinten kooperatív csoportmunkában.</p>

<p>Felkészülés az óvodai környezet megismerésére nevelés tervezésére: tematikus ütemterv összeállítása. A környezeti nevelés tartalma, témakörei. Az ünnepek. A tartalom elrendezésének általános, a feldolgozás speciális szempontjai: eltérő szokások, hagyományok megismerése, a kulturális másság tolerálása, elfogadtatása.</p> <p>A tevékenységi terv formai követelményei. A fejlődés és fejlesztés egysége, az életkori sajátosságok figyelembe vétele. Differenciálás, egyéni bánásmód.</p> <p>Az óvodai környezeti nevelés folyamatában történő tanulás jellemzői, a tanulási folyamat szerkezeti elemei.</p> <p>Az óvodai környezeti nevelés folyamatában történő tanulás alapelvei, törvényszerűségei.</p>	<p>Tevékenységi terv készítése mintaterv alapján kooperatív csoportmunkában.</p> <p>Az óvodai környezeti nevelés folyamatában történő tanulás alapelvei, törvényszerűségeinek feldolgozása: tudományosság és érthetőség, megerősítés elve, motiváció, tudatosság, aktivizálás, életközelség elve, tartósság, szilárdság, fokozatosság, rendszeresség elve, szemléletesség, differenciálás, visszacsatolás, játékoság elve.</p> <p>Csoportmunka: példák gyűjtése az alapelvek törvényszerűségeiről.</p>
<p>2. konzultáció</p> <p>A környezeti nevelés kapcsolata az óvodai élet tevékenységformáival: a játékkal, a tanulással, a munkajellegű tevékenységekkel, anyanyelvi neveléssel, verselés, meséléssel, a matematikával, a mozgással, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, valamint rajzolás, festés, mintázás, kézimunkával.</p> <p>Az óvodai környezeti nevelés módszerei, kiválasztásának szempontjai, felosztása. Hagyományos, speciális természettudományos megismerő módszerei, különös tekintettel: kísérletek, szenzitív játék.</p> <p>Az óvodai környezeti nevelés eszközei, csoportosítása, az eszközökkel kapcsolatos követelmények. Szemléltető és segédeszközök a környezet megismerésére nevelésében. Az önállóan készített eszközök alkalmazásának pedagógiai, pszichológiai indokai.</p>	<p>Mikrotanítás, tevékenységi terv alapján, saját készítésű fejlesztőeszköz és kísérlet beépítésével.</p>

Kötelező irodalom:

1. 363/2012. Korm. Rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról /hatályos/
2. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja
3. ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Bihariné dr. Krekó Ilona – Kanczler Gyuláné dr. Az óvodai környezeti nevelés módszertana, Budapest, 2019 Szerkesztette: Dr. Vitályos Gábor Áron ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. ISBN 978 963 489 043 0
4. Kiss Ferenc és Zsiros Anita A környezeti neveléstől a globális nevelésig. Oktatási segédanyag. A környezeti nevelés című könyv alapján (Szerk: Kuknyó János) MPKKI, Nyíregyháza. 2006.
5. Orgoványi Anikó – dr. Victor András – Jantnerné Oláh Ilona: Zöld Szívvel, lélekkel az óvodában Sprint Kiadó - Óvodai Nevelés 2023. ISBN 978 615 81595 7 9

Ajánlott irodalom:

1. **Ajánlott irodalom**
2. 1. Páll Viktória: Játékkal játékosan! Ec-pec könyvek, Ec-Pec Alapítvány Budapest 201.
3. 2. Labanc Györgyi (2004): Óvodások környezeti nevelése. Réce füzetek. 5. Alapítvány a Magyarországi Környezeti Nevelésért, Budapest
4. 3. Lukács Józsefné – Ferenczi Éva (2012): Kerek egy esztendő. Flaccus Kiadó, Budapest. ISBN 978 963 9412 96 5
5. 4. Lukács Józsefné – Ferencz Éva (2024) :Elmúlt a nyár, itt az ősz, kampósbottal jár a csósz. Flaccus Kiadó, Budapest. ISBN 978 963 9412 71 2
6. 5. Lukács Józsefné – Ferencz Éva (2011) : Esik a hó, fúj a szél, varjú károg, itt a tél Flaccus Kiadó, Budapest. Esik a hó, fúj a szél, varjú károg, itt a tél
7. 6. Lukács Józsefné – Ferencz Éva (2010) : Itt a tavasz, fut a tél, kis méhecske döngicsél. Flaccus Kiadó, Budapest. ISBN 978 963 9412 77 4
8. 7. Villányi Péter (2000, ford.): Környezetünk. Park Könyvkiadó, Budapest. ISBN 963 530 580
9. 8. Szabó Endre (2002): Problémamegoldás és kreatív gondolkodás. Euroqualitas Kiadó, Budapest.
10. 9. Paul Ginnis: Tanítási és tanulási receptkönyv, Alexandra kiadó 2007.
11. 10. Dr. Spencer Kagan-Miguel Kagan: Kagan Kooperatív tanulás, Ökonet 2009.

FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER:

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)
- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- A vizsga típusa: szóbeli
- A vizsgára bocsátás feltétele:
Éves ütemterv elkészítése. Egy tevékenységi terv kidolgozása, mikro tanítása, fejlesztő eszköz leadása megfelelő minősítéssel. Határidő: 2024. november 27.

A kollokvium típusa: szóbeli

A vizsga témakörei azonosak a tematikában megadottakkal.

Az érdemjegy kialakításának módja:

A félévi jegyet a vizsga érdemjegye határozza meg.

Nyíregyháza, 2024. szeptember 01.

Bajnay-Szabó Mónika
külső óraadó